

ORAVAPROJEKTI PUUN LATVASSA

TEKSTI JA KUVAT: TUOMAS HEINONEN

Vuodet ovat vierineet, ja olen kuvannut eri cityeläimiä niiden luontaisessa ympäristössä laajakulmalla. Kohteena on ollut muun muassa mäyrä, kettu, metsäkauris, supikoira, valkohäntäkauris, metsähiiri ja orava. Orava on kuitenkin aina kuvattu maassa, usein mussuttamassa pähkinää, koska miksi muuten se tulisi aivan kameran eteen kuin kuvauspalkkio mielessä.

Viime syksynä aloin tutkimaan lähialueiden puita, sillä silmällä, jos lähtisi hakemaan oravakuvaa jostain kuvauksellisesta puusta. Tällä kertaa puun latvasta tietinkin, ja käyttäen avuksi liikkeentunnistimia, ettei tarvitse itse latvassa joulutähtenä kiikkua päivät pitkät.

Talvikausi oli tulossa, ja talvella ei ole kohteita luonnossa samalla tavalla kuin kesällä, jotain uutta oli keksittävä. Usein uudet ideat tulevat liian

myöhään mieleen tai sitten niitä ei jaksaa työstää harjoitusmielessä ennen tositoimia. Nyt kuitenkin päätin ryhtyä tuumasta toimeen.

Löysinkin syksyllä pari hyvää puuta ja aloin harjoittelemaan. Ensimmäinen vaihe oli miettiä miten ja millä varustein, ja millä tekniikalla kiipeän puuhun turvallisesti vahingoittamatta puuta. Pylväskenkiä en pitänyt vaihtoehtona vaan ajatus lähti, että köysi tukevan oksan yli ja rungon ympäri lukkoon. Sitten kiipeilytermein jumarointia harastamaan eli kiipeämään nousukahvaa tai nousukahvoja käyttäen jalkalenkki apuna lihasvoimalla köyttä pitkin ylöspäin. Korkeammalla jalkalenkistä voi luopua, kun saa oksat avukseen.

Tätä projektia miettiessä oli paljon hyötyä yläköysisoolokiipeilyn TRS (top rope solon) tekniikoiden opettelusta. Eli kuinka kiivetä yksin itse itsensä turvallisesti varmistaen. En lähde tässä avaamaan

← Orava tykkäsi usein rapsutella ja pudistaa turkkiaan kameran edessä.

↑ Orava tähyttää alas.
Mahtoiko polulla mennä
koiran ulkoiluttaja?

käyttämäni tekniikoita sen enempää, mutta todettakoon kuitenkin, että kiipeän kahden varmistuksen taktiikalla eli aina on kaksi eri laitetta tai pistettä varmistamassa, etten pahasti putoa.

PUU JA KUVAKULMA

Sopivan puun etsiminen oli oma urakkansa. Asetin puulle muutamia vaatimuksia: ensinnäkin sen piti olla sellainen, että siihen on turvallista kiivetä ja suhteellisen helppoa. Helppous tässä tarkoittaa, että ensimmäiset oksat ovat jossain 4–6 metrin korkeudessa ja siitä eteenpäin oksat ovat myös riittävän paksuja sekä elossa. Korkeus rajaa

todennäköisesti pois ulkopuoliset soolokiipeilijät, jos he kiinnostuvat puussa olevasta kamerasta.

Toisena vaatimuksena oli, että kuvasta pitäisi saada mielenkiintoinen ja avara. Halusin, että kuvasta välittyy, että se on kuvattu korkealla eläinten omassa maailmassa. Ei ensimmäisellä oksalla, ”tikaskorkeudella”. Kuvaan piti myös saada syväterävyttä oikealla tavalla.

Kun puita alkoi lajien puolesta käydä läpi, mänty oli selkeästi sopivin puu. Löysin myös hyviä tammia sekä muita lehtipuita, mutta niiden sijainnit olivat sellaisia, että kiipeäminen puuhun olisi todennäköisesti aiheuttanut kiinnostusta ohikulki-

↑ Projektimänty missä voi havaita köysien menevän latvaan.

↓ Epäonnistunut närhi. Laajakulmalla kuvattaessa ei voi käyttää riittävää sade- tai lumilippaa suojana.

joissa ja varmasti myös joku olisi pahoittanut mielensä aikuisen miehen harrastuksesta. Puu oli siis löydettävä alueelta, missä ulkoilijoita ei niin paljoa liiku.

Muutamia hyviä kuusia on tullut löydettyä, mutta niihin pitäisi todennäköisesti kiivetä ainakin ensimmäisellä kerralla liidaten eli alaköysikiipeilynä trädityyllillä, jossa varmistukset tuodaan mukana, tässä tapauksessa nauhalenkit rungon ympäri. Tämä vaatii sitten mukaan jo kaverin, joka hallitsee tämän kiipeilytekniikan varmistustavan. Alkaa kuulostaa työläältä, mutta onnistuessaan mahdollisuus voisi olla todella hienoon ja erilaiseen kuvaan.

Palataan kuitenkin käynnissä olevaan projektiin. Kun metsiä on tässä kävellyt läpi katsoen puita aivan eri kulmasta, ei hienoja projektiin sopivia puita olekaan ihan joka kulmassa, niitä on jopa harvinaisen vähän.

Kun sitten lopulta löytää sopivan puun, tai ainakin sellaisen, minkä uskoo soveltuvan projektiin, alkaa kuvakulman ja itse kuvan suunnittelu. Kuvakulman miettiminen 8–12 metriä alemmaa on huomattavasti toiveikkaampaa kuin puussa. Alhaalta kuvan näkee eri lailla, ja ylhäällä joutuu useimmiten toteamaan, ettei se toimi ja vaikka toimisi, kuinka siihen saisi houkutelua palkintoautoamatilla oravan.

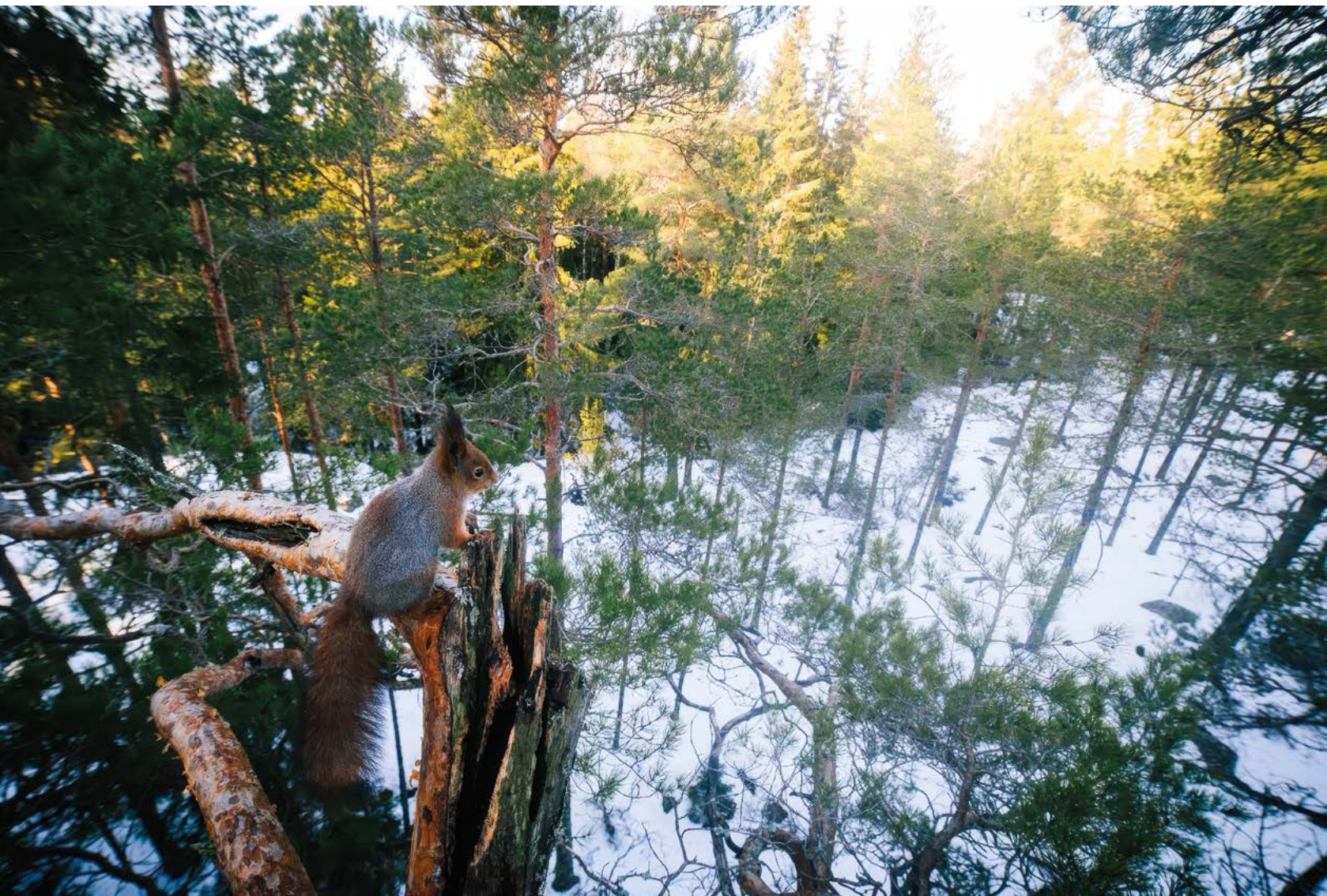
Tätä kirjoittaessa alkaa jo itse miettimään, onko oravakuva tämän työn ja vaivan arvoinen – ei varmasti ole. Kuitenkin tämä avaa mahdollisuuksia puuhastella ja harrastaa sekä saattaa avata mahdollisuuksia muihin kuviin vastaavassa ympäristössä. Projektina oravaa voisi sitä kautta pitää ehkä harjoitusprojektina johonkin tulevaisuuteen.

KAMERA

Kamera, laajakulma, niiden sääsuojaus ja jalusta. Kaikki ne piti miettiä uudestaan. Niiden tuli olla kevyitä, eikä maassa käyttämäni ratkaisut olisi ketteriä puun latvassa. Onneksi näitä kaikenlaisia kiinnityksiä on tullut vuosien aikana mietittyä, ja ratkaisu löytyi yllättävän helposti ja jopa ilman hankintoja!

Nyt olen kiinnittänyt puun latvustoon ”jalustan” liinalla, missä olevassa kuulapäässä kamerani on kiinni kevyellä, mutta täysin 100 prosenttisella sääsuojalla. Puussa, mihin olen nyt laittanut panokset talven osalta ja mistä artikkelin kuvitus on, komeilee toisen haaran oksa 90 asteen kulmassa. Oksa on hieman lahonnut halkeamasta, koska siitä on historiassa katkennut toinen latva. Tämä kohta lisää kohdan kuvauksellisuutta.

Sijoitin tämän haaran taakse sitten pähkinäautomaatin ajatuksena saada orava istumaan

↑ Orava tähyttää juuri oikeassa paikassa "vääränä päivänä".

↓ Närhi sateisen sumuisena päivänä. Tuhnukeli sopi usein näihin kuviin.

oksan päälle. Oikeastaan automaatin ei tarvitse olla ihan siinä kuva-alalla vaan se voi olla alempana kuvan ulkopuolella. Orava kuitenkin pyörii oksalta toiselle, ja näin kuviin on mahdollista saada enemmän eloa ja vähemmän pähkinäposkia.

Oravan saaminen kuvaan onnistuikin varsin nopeasti, ja asetelma näytti toimivan, kunnes tulivat syksyn kosteudet ja ankeus. Yöt olivat niin kosteita, ettei kameraa ollut järkevää pitää puussa linssi märkänä. Päätin jatkaa projektia talvella, kun pakkasjaksot alkavat ja ilma on kuivempaa. Talvi ei kuitenkaan ole ollut ihan sellainen talvi mitä odotin. Pakkasta on ollut vähän, eikä lumisia winter wonderland -kelejä ole ollut pitkiä jaksoja.

Kun pakkasta ja lunta lopulta tuli edes vähäsen, vein kameran takaisin puuhun ja täytin pähkinäautomaatin. Maisema oli todella kaunis, kaikki

↑ The lumimaisema! Tulisiko orava? Närhi tai joku? Tuli Ai-orava, tekoälyllä tehty.

↓ Pöllön kynnet ja villasäärystimet

oli valkoista. Päivät kuluivat ja sääennuste heikkeni. Oravaa ei näkynyt. Käpytikka kävi, myös närhi. Närhen käydessä kameran laajakulman linssi oli aivan lumessa – tietenkin. Kyttäsin sääennustetta, että kuinka monta päivää peliaikaa on. Ei hyvältä näyttänyt.

Odotin ja odotin, kävin täyttämässä automaatin, ettei se jäisi siitä kiinni. Puuhun piti kiivetä varovaisesti pudottamatta oksien päältä lumia kuva-alalta. Alkaako kuulostamaan hullun hommalta?

Lopulta lumet sulivat puusta. Orava tuli istumaan juuri siihen paikkaan, mihin olin sen suunnitellut tulevankin. Yritin lohduttaa, että jos en saanut haluamaani kuvaa, sain ainakin hienon tarinan siitä, kuinka kuvien takana saattaa olla paljon taustatyötä. Ehkä tässä ei ole edes tärkeintä saada se kuva vaan enemmän tekemisen ilo. Näin ainakin luen itseäni, koska ei harmita, etten saanut kuvaa. Tiedän että vuosia sitten olisin stressannut tilannetta ja tahtotila onnistua olisi ollut korkeampi. Epäonnistumista en olisi hyväksynyt itselleni, vaikka lopputulokseen ei kuitenkaan voi kokonaan vaikuttaa.

AI TEKOÄLY

Kuvia siirtäessäni koneelle päätin kokeilla testiä ja latasin tyhjän kuvan Photoshoppiin ja ohjeistin ohjelmaa lisäämään oksan päälle oravan, ohjelma teki kolme eri versiota, joista yksi oli yllättävän hyvä. Ehkä kuvassa olisi voinut olla enemmän harmaata turkissa ja kokokin on liian iso. Someaailmassa kuitenkin kuva uppoaisi kuin kuuma veitsi voihin. Lähetin kuvan useammalle kaverille, kehuja tuli. Yksi jopa kommentoi ”kisakuvakamaa”. Niin varmasti olisi ollutkin, jos se olisi ollut luomu. Tuskin se olisi kisassa kuitenkaan pärjännyt, koska on vain orava.

MUITA VIERAILIJOITA

Viereisen harjoituspuun ja tämän projektimännyn saldona on tätä kirjoittaessani ollut orava, närhi sekä käpytikka vakiovieraina. Pikkulinnuista sini-tiaisesta ja talitiaisesta on havaintoja, mutta kamerani on asetettu niin, ettei se kuvaa pikkulintujen pyörimistä.

Yllätyksenä oksalla kävi myös istumassa pöllö, se oli todennäköisesti viiru- tai lehtopöllö. Pöllö istui niin kameran eteen, että kuvaan jäi vain kynnet ja villasukat. Yksi unelmavieras pyörähti myös yöllä, osasin toivoa sitä, mutta en pitänyt todennäköisenä. Kameran edestä nimittäin vilahti näätä keskellä yötä. Ei siitä mitään hyvää kuvaa tullut, mutta lajipinna kuitenkin...

Kohti seuraavaa latvaa!